

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1941 kl. 9 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 212 angående reglering av sockernäringen i riket, såvitt propositionen hänvisats till bevillningsutskottet.

Genom en den 18 april 1941 dagtecknad proposition, nr 212, i vad den samma hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta, att för tiden från och med den 1 februari 1942 till och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, dock senast den 31 januari 1943 rätt att till riket införa socker (tulltaxenummer 119 och 120) med av Kungl. Maj:t stadgade undantag icke skall tillkomma annan än staten eller den, åt vilken Kungl. Maj:t överlåter sådan rätt;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som må erfordras för upprätthållande av nu angivna ensamrätt;

dels ock medgiva att avtal må träffas mellan staten och svenska sockerfabriksaktiebolaget rörande sockertillverkningen m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredragande departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anført.

I propositionen har vidare föreslagits att riksdagen måtte *dels* till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 185,000 kronor, *dels ock* till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar för budgetåret 1941/42 å kapitalbudgeten, under rubrik statens järnvägar, anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor. Propositionen i denna del har hänvisats till statsutskottet.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anført till stöd för förslaget angående regleringen av sockernäringen i riket, får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll (sid. 23—28). I propositionen omförmälda förslag till kontrakt mellan svenska staten och svenska sockerfabriksaktiebolaget angående sockertillverkningen m. m. under tiden 1 augusti 1941—31 juli 1942 ävensom förbindelse till statens sockernämnd angående betarbetarlönerna 1941 samt bestri-

dande av vissa på statens sockernämnd ankommande kostnader åtfölja detta betänkande såsom bilagor.

Frågan om utjämning av detaljhandelspriserna å socker har vid olika tillfällen varit föremål för riksdagens uppmärksamhet.

Senast vid 1938 års riksdag framhöll bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 3 bland annat, att av tillgängliga uppgifter tydligt syntes framgå, att de åtgärder, som föranletts av ett av 1932 års riksdag gjort uttalande rörande utjämning av detaljhandelsmarginalen, icke lett till bestående resultat. Med hänsyn härtill och då fråga vore om prissättning å en vara, som vore föremål för statliga regleringsåtgärder, funne utskottet, att frågan om en utjämning av detaljhandelspriserna å socker borde upptagas till förnyat övervägande. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t ägnade denna fråga uppmärksamhet och genom lämpligt organ, exempelvis statens sockernämnd, låte närmare undersöka, huruvida och på vad sätt en dylik utjämning skulle kunna åvägabringas.

I sitt anförande till förenämnda statsrådsprotokoll har föredragande departementschefen anmält att sockernämnden med skrivelse den 21 mars 1940 överlämnat en jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 18 november 1938 anbefalld utredning rörande möjligheterna att åstadkomma en utjämning av detaljhandelspriserna å socker. I utredningen har nämnden uttalat, att densamma icke funnit något statligt ingripande för ernående av en dylik utjämning vara av behovet påkallat.

Statens priskontrollnämnd har i yttrande den 22 mars 1941 förklarat, att den biträde sockernämnden i dess uppfattning, att något särskilt ingripande från statsmakternas sida icke vore påkallat i nu ifrågavarande syfte.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit skäl till erinran mot det föreliggande förslaget.

Vad angår frågan om möjligheterna att åstadkomma en utjämning av detaljhandelspriserna å socker har utskottet tagit del av den utredning, sockernämnden härutinnan verkställt. Av utredningen framgår, att detaljhandelspriserna i allmänhet icke äro oskäligen. Endast å ett fåtal orter hava priser konstaterats, vilka kunna rubriceras såsom toppriser. I syfte att åstadkomma en viss sänkning av sistnämnda priser hava på nämndens initiativ genom sockerbolagets försorg upptagits underhandlingar med vederbörande detaljistorganisation för ernående av en prissänkning å orter, där högre bruttopriser uttagas än de i branschen normala. Dessa underhandlingar hava ännu ej slutförts. Nämnden har emellertid uppgivit, att densamma har för avsikt att i sinom tid avgiva rapport i detta ärende. Ehuru såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår, nämnden icke funnit anledning till statligt ingripande i och för utjämning av minuthandelspriserna å socker, finner sig utskottet likväl under hänvisning till riksdagens tidigare uttalanden i ämnet böra understryka angelägenheten av att Kungl. Maj:t ägnar detta spörsmål fortsatt uppmärksamhet samt därvid söker åstadkomma en skälig

utjämning av försäljningspriset å socker särskilt å sådana orter, där priset finnes vara högre än som normalt tillämpas inom handeln med denna vara.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande proposition nr 212,

1) besluta, att för tiden från och med den 1 februari 1942 till och med dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes, dock senast den 31 januari 1943, rätt att till riket införa socker (tulltaxenummer 119 och 120) med av Kungl. Maj:t stadgade undantag icke skall tillkomma annan än staten eller den, åt vilken Kungl. Maj:t överlåter sådan rätt;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som må erfordras för upprätthållande av nu angivna ensamrätt; samt

3) medgiva att avtal må träffas mellan staten och sockerfabriksaktiebolaget rörande sockertillverkningen m. m. i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anförde.

Stockholm den 9 maj 1941.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärge, friherre Lagerfelt, Wahlmark, Sköldén, Sjödahl, Elon Andersson, Ekman, Sylwan, Herman Ericsson och Sandström*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg i Malmö, Björklund, Hammarlund, Eklund, Sandberg, Persson i Undersvik, Lundell, Falk och Rosander*.

Sockerkommissionens förslag

till

Kontrakt**mellan svenska staten och svenska sockerfabriksaktiebolaget
angående sockertillverkningen m. m. under tiden
1 augusti 1941—31 juli 1942.**

Mellan svenska staten å ena sidan samt å andra sidan svenska sockerfabriksaktiebolaget, i det följande benämnt bolaget, är följande överenskommelse träffad.

1 §.

Staten tillförsäkrar bolaget för nedan i 10 § omförmälda tid att annan än bolaget ej skall äga laglig rätt att till riket införa socker (tulltaxenummer 119 och 120).

Vad ovan sägs skall icke utgöra hinder för annan att företaga transitering, returfortullning eller uppläggning i frihamn eller å tullager eller provianteringsfrilager av nyss omförmälda vara; dock får å provianteringsfrilager upplagd sådan vara endast efter av Kungl. Maj:t för varje särskilt fall meddelat tillstånd disponeras annorledes än till fartygs proviantering i föreskriven ordning.

Vad i första stycket sägs gäller ej heller i avseende å vara, som införes i egentlig gränstrafik eller under sådana förhållanden, att tullfrihet för varan åtnjutes enligt annan bestämmelse i 5 § tulltaxeförordningen än den under s) upptagna eller enligt 6 eller 8 § samma förordning.

Utän hinder av vad ovan sägs äger staten rätt att till riket införa de myckenheter socker, som för säkerställande av landets försörjning med socker må anses erforderliga.

2 §.

Bolaget förbinder sig att inbjuda till teckning av kontrakt angående sockerbetsodling under år 1941 i enlighet med mellan bolaget och Sveriges betodlares centralförening överenskomna grunder, sådana dessa må hava godkänts av Kungl. Maj:t samt under iakttagande tillika, att priset å sockerbetor utgår enligt vad som överenskommets mellan Kungl. Maj:t och sagda förening eller, om dylik överenskommelse ej kommer till stånd, varder bestämt jämligt lagen angående skyldighet att i vissa fall verkställa odling av sockerbetor.

Där odling äger rum jämlikt sagda lag, åtager sig bolaget att mottaga leverans av sockerbetor under iakttagande av i tillämpliga delar ovan åsyftade bestämmelser om leveransvillkor samt följande särskilda stadganden. Sedan odlare till sockerfabrik gjort vederbörlig anmälan i två exemplar om sin sockerbetsodling 1941 samt därvid jämväl avlämnat sådan föreskriven förbindelse, som avses i 3 § här nedan, åligger det bolaget att å det för odlaren avsedda exemplaret av sagda anmälan teckna erkännande av dess mottagande med åtagande tillika för bolaget att i vad på bolaget ankommer gent emot den enskilde odlare, varom fråga är, iakttaga föreskrivna villkor och bestämmelser beträffande betleverans och vad därmed sammanhänger. Där odlare ej iakttagit honom åvilande skyldigheter i avseende å betors odling och leverans, är bolaget skyldigt att härom ofördröjligen göra anmälan till statens livsmedelskommission eller av denna anvisad myndighet.

Utän hinder av vad ovan sägs, skall beträffande leverans av betor till Lidköpings, Linköpings eller Mörbylånga råsockerfabrik i fråga om täckningsersättning och bidrag till järnvägsfrakt gälla i huvudsak de grunder, som tidigare tillämpats av mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag.

3 §.

De förbindelser angående skyldighet för odlare att erlægga viss lägsta betaltning vid användandet 1941 av lejd arbetskraft för betors skötsel och upptagning samt angående erläggande av viss s. k. betodlareavgift, som en var odlare har att avlämna enligt åtagande eller, om sådant ej göres, jämlikt tillämpningsföreskrifter till den i 2 § ovan omförmälda lag, åligger det bolaget att mottaga från odlaren samt, på anfordran, överlämna dem till den i 7 § omförmälda nämnden.

Vad betodlare enligt 2 § i förberörda förbindelse är skyldig betala skall bolaget innehålla å den odlaren tillkommande betlikviden. Sålunda innehållna belopp har bolaget att, på anfordran, redovisa till nämnden.

4 §.

Bolaget är skyldigt att vid försäljning av socker och sirap samt vid sockertillverkning erhållna biprodukter tillämpa de priser och försäljningsvillkor, som av Kungl. Maj:t fastställas.

Finner bolaget att på grund av ändrade förhållanden eller eljest ändring bör ske i fråga om priser eller försäljningsvillkor, som nyss nämnts, har bolaget att med förebringande av erforderlig utredning göra anmälan därom hos Kungl. Maj:t.

5 §.

För räkenskapsåret 1 augusti 1941—31 juli 1942 är bolaget gent emot staten redovisningsskyldigt för sina samtliga inkomster på grund av tillverkningen och försäljningen av socker och sirap samt vid sockerframställningen erhållna biprodukter, och åtager staten sig att — med den inskränk-

ning, som följer av bestämmelserna i 1 mom. här nedan — svara för täckning av bolagets för samma tillverkning och försäljning havda kostnader. Därvid skola särskilt nedan angivna grunder iakttagas.

1 mom. Statens garanti för täckning av bolagets kostnader omfattar icke kostnadsposterna underhåll, avskrivningar å fastigheter, maskiner och inventarier, skatter till stat och kommun och till bolagsstyrelsens fria disposition stående medel, utan skall bolaget självt täcka dessa utgifter mot det att bolaget äger tillgodoräkna sig ett belopp av 4.45 öre för varje under räkenskapsåret i fråga tillverkat kilogram råsocker. Sagda örestal blir bestående oavsett produktionens storlek.

Med hänsyn till vad sålunda bestämts rörande bland annat underhållskostnader äger bolaget icke att å andra konton (såsom förnödenheter, löner m. fl.) överflytta vad som av bolaget hittills plägat bokföras å underhållskontot och ej heller att genom påskyndande åtgärder beträffande underhåll och nyanskaffningar å året 1940/41 överföra vad som normalt borde komma först å året 1941/42.

Under avskrivningar, som i detta moment avses, skola innefattas samtliga anläggningsavskrivningar, som beröra sockerrörelsen, samt alltså jämväl sådana, som avse sirapstillverkningen, kolkranen, cisternvagnarna m. m. och vilka tillförne avförts före bokslutet å respektive konton.

Sådana utgifter som gåvor till filantropiska företag, understöd till forskning samt överhuvud taget sådana anslag till utomstående, som ej hava samband med sockerrörelsen, få ej belasta av staten garanterade kostnadsposter utanför ramen av det belopp, som bolaget jämlikt nu förevarande moment första stycket äger tillgodoräkna sig.

2 mom. Beträffande de värden, vartill lager av bränsle och andra förnödenheter må upptagas i bokslutet den 31 juli 1942, skall gälla, att räkenskapsårets drift ej får påföras högre kostnader för respektive vara, än att bolaget kan — med antagande av att den utgående lagerbehållningen av varan till storleken sammanfaller med den ingående — åsätta ett dylikt normallager samma à-pris, som gällt för det ingående. Med ingående lager och lagervärden förstås här de, som förelågo den 1 augusti 1939.

Därest lagret av någon i detta moment avsedd vara den 31 juli 1942 till kvantiteten överstiger det ingående lagret den 1 augusti 1939, skall den överskjutande delen bokföras till den under räkenskapsåret genomsnittliga inköpskostnaden.

Där lagret av någon i detta moment avsedd vara den 31 juli 1942 understiger det den 1 augusti 1939 förefintliga normallagrets storlek, skall beträffande underskottet den s. k. rekonstruktionsprincipen tillämpas. Detta innebär i huvudsak, att för återanskaffning av den bristande lagerkvantiteten skall, i mellanhavandet mellan staten och bolaget enligt detta kontrakt, genom belastning av årets drift avsättas så stort belopp, att det — med utgångspunkt från å ena sidan det vid bokslutstillfället gällande dagsvärdet å varan och å andra sidan det ingående bokförda à-priset å normallagret — förslår för lagrets återuppbyggande till normalkvantiteten. Av vad sålunda

avsatts, här benämnt förnödenhetens *rekonstruktionsfond*, får bolaget varken under eller efter kontraktstiden tillgodogöra sig mer än högst vad som motsvarar det belopp, som bolaget den 1 augusti 1939 — med utgångspunkt från å ena sidan det sist sagda dag gällande dagsvärdet å varan och å andra sidan det ingående bokförda å-priset — ägde såsom lagerreserv sagda dag i normallagret för varan. Vad rekonstruktionsfonden härutöver innehåller får, under iakttagande av vad nedan sägs, användas — förutom till statsregleringens gottskrivande under avtalstiden för det fall att rekonstruktionsfonden vid prisfall å varan nedgår under året — allenast för återställning av lagret. I syfte att återanskaffningen ej sker till högre värden än nödigt är, skall bolaget rörande återanskaffningen samråda med statens sockernämnd eller annat av Kungl. Maj:t utsett organ. Det åligger bolaget att, vid anfordran, till staten överlämna vad av rekonstruktionsfond ej åtgått för vederbörlig återställning av lagret. — Därest enighet ej ernås mellan statens sockernämnd och bolaget rörande de i detta stycke omförmälda dagsnoteringarna å förnödenheter eller mellan det statliga organet och bolaget rörande villkoren i övrigt för ett verkställande efter kontraktstidens utgång av lageråterställningen, skall dylik tvistefråga avgöras av skiljemän enligt lag.

3 mom. Beträffande värdesättningen å lager av råsocker och raffinad skall — oberoende av vad därom må tillämpas i bolagets i dess förvaltningsberättelse intagna bokslut — följande lända till efterrättelse i mellanhavandet mellan staten och bolaget enligt detta kontrakt. Å ena sidan skall under räkenskapsåret 1941/42 såsom inkomst, för vilken bolaget gentemot staten är redovisningsskyldigt, räknas ett belopp, som motsvarar vid räkenskapsårets utgång kvarvarande lager av råsocker och raffinad, värderat till vid sagda tillfälle gällande försäljningspris å socker, efter avdrag av *dels* eventuellt förekommande sockerskatt och *dels* försäljningskostnader och beträffande kvarvarande råsocker jämväl raffineringsskostnader. Å andra sidan skall under nyss sagda räkenskapsår såsom kostnader, för vilka staten gentemot bolaget lämnar garanti, räknas *dels* det belopp, vartill sockerlagret vid räkenskapsårets ingång varit bokfört, *dels* ock ett belopp, avsett för åternedskrivning av det på ovan angivet sätt beräknade värdet å utgående sockerlager, vilket belopp i krontal angivet skall motsvara den reserv, som bolaget den 31 juli 1939 ägde i sitt då förefintliga lager av råsocker och raffinad. Först sedan hänsyn på nu angivet sätt tagits till lagervärdesättningen å sockerlagret, skall den bolaget enligt punkt 5 härneda tillkommande vinsten få framkomma. Staten garanterar vidare bolaget att beträffande utförsäljning av det vid avtalets utgång kvarvarande sockerlagret få tillämpa samma pris, som det vid sagda tidpunkt gällande försäljningspriset å socker.

4 mom. I mellanhavandet mellan staten och bolaget enligt detta kontrakt räknas den av bolaget planerade nya tillverkningen av äggvittehaltigt foder i samband med återtagning av avloppsvatten ej såsom en under statens garanti och prisbestämmande enligt kontraktet och bolagets redovisningsskyldighet fallande del av sockerrörelsen.

5 mom. Under statens garanti må inräknas dels det verkligt förekommande nettoräntebeloppet, dels ock ett belopp av 4,100,000 kronor avsett att tillhoppa med bolagets å annan verksamhet än tillverkning och försäljning av socker och sirap och här avsedda biprodukter erhållna vinst användas till förräntning av bolagets eget kapital eller till ändamål, som bolaget äger fritt bestämma, dock förutsättes att den under 1940 tillämpade utdelningen till bolagets aktieägare ej får höjas.

6 mom. Den omständigheten att staten svarar för täckning av bolagets kostnader för sockertillverkningen får ej föranleda bolaget till mindre omständighet än eljest i avseende å utgifters vidkännande och företagens ekonomiska bedrivande i övrigt, och åligger det alltså bolaget att, utan eftersättande av driftens planmässighet och företagens rationella bedrivande, iakttaga all nödig sparsamhet i avseende å utgifter av skilda slag och beträffande bedrivandet av dess verksamhet överhuvud taget.

7 mom. Skulle vid avtalstidens utgång kvarstå något under statens garanti ingående kostnadsbelopp, varför täckning ej under avtalstiden av bolaget erhållits, och träffas ej mellan staten och bolaget särskild uppgörelse om beloppets täckning, har staten att till bolaget omedelbart vid avtalets utgång utgiva vad sålunda återstår. Om å andra sidan det belopp, som bolaget erhållit i redovisningspliktiga inkomster, skulle vid avtalstidens utgång överstiga vad som omfattats av statens garanti, är bolaget skyldigt att, därest annan uppgörelse ej träffas, till staten likaledes omedelbart utgiva det sålunda överskjutande beloppet.

8 mom. Utöver de i detta kontrakt angivna grunder äger Kungl. Maj:t att med bolaget träffa överenskommelse i avseende å närmare bestämmelser om täckning av bolagets kostnader och redovisning av dess inkomster.

6 §.

Vid försäljning av socker är bolaget skyldigt att följa samma grundsatser som hittills i detta hänseende av bolaget tillämpats för försäljning till leveransdagens pris.

Bolaget skall driva sin verksamhet på ett lojalt sätt och så att icke annans intresse behörigen skadas.

7 §.

Bolagets verksamhet i vad den beröres av detta kontrakt står under tillsyn av en utav Kungl. Maj:t tillsatt nämnd (*statens sockernämnd*).

Nämnden äger att av bolaget erhålla de uppgifter och taga del av det material, som den anser erforderligt för tillsynens utövande.

8 §.

I frågor rörande tillämpningen av bestämmelserna i 5 § detta kontrakt rörande bolagets redovisningsskyldighet för sina inkomster ävensom statens åtagande att svara för täckning av bolagets kostnader äger nämnden före-

träda staten. Uppstår i sådan fråga meningsskiljaktighet mellan nämnden och bolaget skall nämnden, därest bolaget det begär, underställa frågan Kungl. Maj:t. Innan Kungl. Maj:t fattar ståndpunkt i sålunda uppkommen tvistefråga, åligger det Kungl. Maj:t att inhämta utlåtande i frågan hos en särskild delegation, bestående av tekniskt och ekonomiskt erfarna, opartiska och sakkunniga personer, utsedda på sätt i lagen om skiljemän sägs. Att vissa tvistefrågor kunna hänskjutas till avgörande genom skiljemän därom är bestämt i 5 § 2 mom. tredje stycket.

Rörande nämndens verksamhet i övrigt meddelar Kungl. Maj:t närmare föreskrifter.

9 §.

Vad i detta kontrakt stadgas innebär ej inskränkning i de befogenheter, som enligt lag och författning må tillkomma Kungl. Maj:t i avseende å bolaget och dess verksamhet.

10 §.

Detta kontrakt gäller för tiden från och med den 1 augusti 1941 till och med den 31 juli 1942 eller, i den mån av vissa av bestämmelsernas avfattning uttryckligen det framgår, jämväl tillsvidare för tid efter sist sagda dag.

Förbindelse
till
statens sockernämnd
angående betarbetarlönerna 1941 samt bestridande av vissa på
statens sockernämnd ankommande kostnader.

1 §.

Undertecknad, här nedan kallad betodlaren, förbinder sig gentemot statens sockernämnd att vid användning under 1941 av lejd arbetskraft för sockerbetors skötsel eller upptagning — där ej gällande kollektivavtal om dylikt arbete är tillämpligt eller betarbetaren eljest av betodlaren erhåller ersättning enligt de i kollektivavtalet stadgade bestämmelser — iakttaga följande:

(Se noten
här nedan).¹

1. För sommarskötseln skall, därest denna omfattar fyra arbetsmoment (hackning, gallring och ytterligare två hackningar) betalas ett ackord av minst 91 kronor 52 öre per tunnland. — För upptagningen skall ackordet vara minst 88 kronor per tunnland. För upptagning, som verkställes senare under året än den 9 november, utgår ett tillägg av 8 kronor per tunnland. Under förutsättning att betorna omsorgsfullt avblastats, väl rengjorts från jord och smårötter och samlats i högar på förut väl rengjord plats samt högarna täckts med blast skall härutöver för upptagningen betalas ett kvantitetstillägg av 6 öre per 400 sträckfamnar för varje 1,000-tal kilogram per hektar (cirka 500 kilogram per tunnland), varmed skörden å egendomen överstiger 280 deciton betor per hektar. — Helackordet skall alltså vara minst 179 kronor 52 öre per tunnland jämte kvantitetstillägg i förekommande fall. — Bortfaller den första av ovannämnda hackningar, minskas ackordet för sommarskötseln liksom helackordet med 3 kronor 20 öre per tunnland. Bortfaller den sista hackningen, minskas samma ackord med 12 kronor 80 öre per tunnland. Bortfalla båda sistnämnda hackningar, minskas ackordet med 14 kronor 8 öre per tunnland.

¹ I följande fall må 1 § 1 mom. i stället hava nedan angivna lydelse, nämligen beträffande

betodlare å Gotland:

För sommarskötseln skall, därest denna omfattar fyra arbetsmoment (hackning, gallring och ytterligare två hackningar), betalas ett ackord av minst 87 kronor per tunnland. — För upptagningen skall ackordet vara minst 80 kronor per tunnland. För upptagning, som verkställes senare under

2. Kvantitetstillägg utbetalas senast två veckor efter kampanjens slut vid vederbörande fabrik. Därest arbetare genom styrkt sjukdom eller av annat laga förfall är förhindrad att slutföra åtaget arbete om minst 3,200 sträckfamnar skall kvantitetstillägg utgå i proportion till upptagen areal.

Betodlaren förbinder sig att, sedan leveransen av sockerbetor för året avslutats, för betarbetare, som så påfordrar, förete skriftlig, av svenska sockerfabriksaktiebolaget tillhandahållen uppgift å sin medelskörd av sockerbetor under året.

3. Erhåller betarbetaren icke ersättning enligt bestämmelserna i 1 och 2 mom., är betodlaren pliktig att, där han ej inom viss av statens sockernämnd förelagd tid styrker sig hava till betarbetaren betalat vad som felas, efter anmodan av nämnden utgiva ett belopp, motsvarande den felande ersättningen jämte 5 procent årlig ränta därå, att av nämnden disponeras enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter.

2 §.

Tillika förbinder sig betodlaren att till täckande av kostnader, som statens sockernämnd har att bestrida, under 1941 till nämnden erlægga en avgift av intill 3 kronor för varje uppmätt hektar av odlarens sockerbetsodling sagda år. Avgiften, vilkens närmare belopp fastställs av Kungl. Maj:t, skall innehållas å betodlaren tillkommande betlikvid. För del av hektar reduceras avgiften i proportion till arealen.

3 §.

Twister om tolkningen och tillämpningen av denna förbindelse — däri inbegripet avgörande, huruvida och i vad mån ersättningsskyldighet enligt 1 § 3 mom. föreligger — skola avgöras enligt gällande lag om skiljemän, med iakttagande att skiljemännen skola vara tre, varav en utses av styrelsen för Sveriges betodlares centralförening och en av styrelsen för svenska lantarbetareförbundet samt den tredje (ordföranden) av Kungl. Maj:t.

året än den 9 november, utgår ett tillägg av 8 kronor per tunnland. Härutöver skall för upptagningen betalas ett kvantitetstillägg av 4 öre per 400 sträckfamnar för varje 1,000-tal kilogram per hektar (cirka 500 kilogram per tunnland), varmed skörden å egendomen överstiger 250 deciton betor per hektar. — Helackordet skall alltså vara minst 167 kronor per tunnland jämte kvantitetstillägg i förekommande fall. — Bortfaller den första av ovan nämnda hackningar, minskas ackordet för sommarskötseln liksom helackordet med 4 kronor per tunnland. Bortfaller den sista hackningen, minskas samma ackord med 11 kronor per tunnland.

betodlare, som tecknar betodlingskontrakt med Mörbylånga råsockerfabrik: För sommarskötseln skall, därest denna omfattar fyra arbetsmoment, (hackning, gallring och ytterligare två hackningar), betalas ett ackord av minst 90 kronor per tunnland. — För upptagningen skall ackordet vara minst 77 kronor per tunnland. För upptagning, som verkställs senare under året än den 9 november, utgår ett tillägg av 8 kronor per tunnland. Härut-

över skall för upptagningen betalas ett kvantitetstillägg av 4 öre per 400 sträckfamnar för varje 1,000-tal kilogram per hektar (cirka 500 kilogram per tunnland), varmed skörden å egendomen överstiger 250 deciton betor per hektar. — Helackordet skall alltså vara minst 167 kronor per tunnland jämte kvantitetstillägg i förekommande fall. — Bortfaller den första av ovan nämnda hackningar, minskas ackordet för sommarskötseln liksom helackordet med 5 kronor per tunnland. Bortfaller den sista hackningen, minskas samma ackord med 12 kronor per tunnland.